

Ole Petter Sørensen fra Trainor lot seg engasjere av flere innlegg på fagsamlingen, og holdt også eget innlegg om utfordringer med ny teknologi. Foto: Trainor AS

27-09-2019 11:04 CEST

Viktige avklaringer fra DSB under årets fagsamling for energibransjen.

Nesten 100 fagfolk fra energibransjen var samlet da Trainor inviterte til Elsikkerhetskompetanse 2019 i Tønsberg 4. og 5. september. – Dette er en sjelden mulighet til å stille spørsmål direkte til DSB, innledet konfransier Rolf Kinck før han introduserte Runar Røsbekk fra DSB, som holdt innlegg både om endringer i forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (fek) og om kvalifikasjonskrav generelt, i tillegg til å overvære store deler av fagsamlingen. Det ble både spørsmål, engasjerende diskusjoner og viktige avklaringer i løpet av den to dager lange

Status på revisjon av forskrifter

Runar Røsbekk sparket i gang fagsamlingen med en systematisk gjennomgang av forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (fek). Han pekte også på en stor utfordring knyttet til registreringsplikten i forhold til utenlandske selskaper. – Hvor flinke er bransjen som bestillere til å underrette om norsk regelverk i kontakt med underleverandører? spurte han forsamlingen. Han forteller at DSB får mange henvendelser om registreringsplikten, og at flere ledd med underleverandører kompliserer disse sakene ytterligere. – Vårt regelverk gjelder i Norge, ikke i utlandet, fremholder han. – Anlegg som prosjekteres i utlandet må tilfredsstille de samme krav som anlegg som prosjekteres i Norge, men det er opp til bestiller/importør å fremlegge dokumentasjon i form av samsvarserklæring med relevant teknisk forskrift og anvendt norm, samt underliggende teknisk dokumentasjon, forklarer han. DSB mottar mange søknader om anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner fra utlandet fra bedrifter og personer som skal prosjektere anlegg i utlandet, som skal bygges og vedlikeholdes i Norge. DSB regelverk gjelder ikke for arbeid knyttet til elektriske i utlandet. Behandling av disse søknadene kan DSB i prinsipp ta betalt for – da behandling av disse søknadene ikke er en del av DSBs forvaltningsansvar og kan betraktes som konsulentvirksomhet. Røsbekk sitt foredrag fremkalte flere spørsmål og godt engasjement i salen.

All informasjon kan misbrukes

Helge Ulsberg fra NVE gjennomgikk beredskapsforskriften med spesiell vekt på informasjonssikkerhet. Han fikk også flere relevante spørsmål fra salen, som ble godt besvart. – Husk at all informasjon kan misbrukes, fremholdt Ulsberg. – Også det som blir sett, hørt, fotografert eksempelvis ved besøk i anleggene, er informasjon som kan misbrukes, utdypet han, før han minnet om forbud mot besøkende og fotografering i driftskontrollsystemer klasse 3. Krav til politiattest trer i kraft første kvartal 2020 for alle som skal inn i driftssentraler og driftskontrollsystemer i klasse 3. Dette blir en utfordring for leverandører som benytter seg av utenlandsk arbeidskraft, da disse ikke vil få politiattest, og dermed heller ikke adgang.

Nettkvalitet, batterier og distribusjonsnett

Johan Stenfeldt fra Metrum i Sverige snakket om hvordan nye teknologier i elnettet, som vindkraft, solceller, elbiler osv, skaper nye utfordringer for nettkvaliteten. Riktig måleutstyr og en målestrategi med måling på ulike

nivåer i kraftnettet vil være avgjørende, mener Stenfeldt.

Flere av samlingens foredrag dreide seg om batterier og distribusjonsnett. Bernt Handegaard fra Enersysunderskreket det faktum at batterier alltid er live: - De fleste ulykker med batterier skjer med elektropersonell, fordi de er vant med å jobbe strømløst, advarte han. Handegaardsnakket ellers om valg av batterier, nye batterityper, installasjon, drift og vedlikehold. Harald Kulsrud fra Saft AS erstattet annonsert foredragsholder Trond Beyer fra samme sted. Han delte sin kunnskap om batterier i fremtidens distribusjonsnett, mens Arne Øvrebø Lie fra DNV-GL Energy oppsummerte NVEs rapport nr 2-2018 om eierskap til batterier i distribusjonsnettet. DNV-GL Energy har utarbeidet rapporten, som råder NVE til å kjøpe batteritjenester, ikke batterier. Batterier har flere fordeler i forhold til tradisjonell nettutbygging, da de er modulære, mobile, raske, kan brukes til flere tjenester og har mange potensielle inntektsstrømmer, poengterte Lie. – Argumentene for tjenestekjøp synes sterkere enn argumenter for eierskap til batterier, konkluderer Lie. – Men vi har en høne- og egg-problemstilling: per tiden er det ikke noe marked. Imidlertid gis det i rapporten også råd om hvordan NVE kan gå frem for å utvikle et marked for batteritjenester.

Høy temperatur i diskusjoner om kvalifikasjonskrav

Teknisk skjef, driftsleder og beredskapskoordinator i NTE Nett Johan G. Hernes, delte modig sine erfaringer med tolkninger av kvalifikasjonsforskriften og hvordan den fungerer i praksis. Hva menes med kvalifisert personell? Kan det gjøres unntak fra kravene? Hva med bruk av instruert personell ihht instruks? Hvordan løser bransjen dette? var hovedpunktene i Hernes' innlegg, og han delte utfordringer og hendelser i eget nettselskap, og forklarte hvordan de i NTE Nett har utarbeidet en instruks med veileder, samt oppgraderer feltteknikere til instruert personell i forsøk på å tilfredsstille kravene i kvalifikasjonsforskriften. – Er dette godt nok? Spurte Hernes retorisk avslutningsvis. Han mener svaret er ja, med begrunnelse i «begrunnet unntak fra hovedregel».

Innlegget hans skapte mye engasjement, spørsmål og kommentarer i salen, og Røsbekk fra DSB måtte stadig inn og kommentere forskriften. Han var nøye på ikke å gå inn på enkeltsaken, i og med at det er en pågående tilsynssak. – NTE Nett er her på ville veier, var en av kommentarene fra salen. Også seniorinstruktør i Trainor, Ole Petter Sørensen måtte flere ganger kommentere, spesielt på bruken av betegnelsen Instruert personell: - Utgangspunktet for betegnelsen, beskrevet i Elsikkerhet 89, er kanskje et annet enn slik Instruert personell blir brukt i dag, påpekte han. - Det er

spenstig, det dere gjør. Verden går videre, og vi må tenke nytt, men jeg er opptatt av forankringen. Kanskje vi bør kalle det noe annet enn instruert personell? Jeg har holdt mange kurs for instruert personell, og det er utrolig hva man kan bli instruert til å gjøre. Viktig å formidle at dette er ikke intensjonen – du må vite hva rollen innebærer, for hva du gjør er ditt ansvar. Den dagen det smeller, så er det du som er faglig ansvarlig og må forsvare hvorfor du gjorde dette her». Sørensen kastet også ballen videre til Røsbekk i DSB med spørsmålet om myndighetene bør si noe om hvorvidt betegnelsen «Instruert personell» går utover det som var utgangspunktet. – Utgangspunktet for betegnelsen, er riktig som Ole Petter leste opp, svarte Røsbekk. Men Røsbekk var ikke så opptatt av å endre beskrivelsen: - Det jeg er mest opptatt av er «hvem har det faglige ansvaret?», svarte han.

-Leder for sikkerhet skal alltid være på arbeidsstedet

Diskusjonene og engasjementet fortsatte under neste innlegg, da Runar Røsbekksteppet inn for annonsert foredragsholder Frode Kyllingstad fra DSB, om «Kompetansekrav til person nr. 2 og overvåker». – Vi kaller det kvalifikasjonskrav, ikke kompetansekrav, åpnet Røsbekk, og var tydelig på at hovedregelen er at «leder for sikkerhet» ALLTID skal være på arbeidsstedet, mens bruk av «overvåker» skal være unntakene. - Det eneste overvåker egentlig kan gjøre er å overvåke og eventuelt stanse arbeidet. Det handler om å overvåke og til enhver tid avdekke endringer i risikobildet. Overvåker bør inneha samme kvalifikasjoner som LFS og AFA (ansvarlig for arbeid, red. anm.), sa Røsbekk.

Deling av erfaringer og utfordringer

Kjetil Stene Skjærvik er prosjektleder i TrønderEnergi Nett og delte med forsamlingen utfordringer og erfaringer når de nå har satt bort stikkledningsarbeidet til eksterne entreprenører. Ifølge Skjærvik møter de utfordringer med prekvalifiseringen mht ulike krav til sikkerhetskort, manglende opplæring, riktig bruk av vernetøy og verktøy, behov for håndbøker med mer. Skjærvik vektlegger risikoanalyse som sentralt i denne sammenheng.

På programmet for fagsamlingen stod Helge Topp oppført som sjefingeniør i DSB. Topp understrekte imidlertid innledningsvis at hans foredrag om landstrøm står for egen regning, i og med at han nettopp har sluttet i DSB. Han pekte videre på at vi må få fart på standardiseringsarbeidet for å få kostnadseffektive løsninger for landstrøm, og avsluttet med følgende, åpne spørsmål: - Må vi gi rederne pålegg om bruk av landstrøm?

Trainor stilte med 3 foredragsholdere

Tore Solhaug fra Trainor regnes som en guru innen jordplatemåling, og snakket på fagsamlingen om betydningen av å kjenne til jordens elektriske ledeevne, eller resistivitet, for å kunne prosjektere jordelektroder: - Resistiviteten i bakken er en viktig faktor for å beregne omfang, beste plassering og forventet overgangsmotstand for jordelektroder. Den har også stor betydning for kvaliteten på impulsjording. I tillegg benyttes resistivitetsverdien til å beregne om et høyspenningsanlegg, for eksempel distribusjonsnett, kan betegnes som omfattende ~~×~~jordingsnettverk (global jord), forklarte Solhaug.

Fra Trainor stilte også Jørn Johan Hedlund, som er produktansvarlig for [Sikkerhetskort.no](https://www.sikkerhetskort.no). – Nytt i Sikkerhetskort.no er en egen base for personellutleiende, forklarte Hedlund, og understreket fordelene dette medfører for nettselskapene, når de nå kan søke etter relevant personell direkte i entreprenørenes database.

Alltid engasjerte seniorinstruktør Ole Petter Sørensen fikk æren av å avrunde arrangementet med sitt foredrag om utfordringer med ny teknologi. – Når ny teknologi kommer inn, dukker det opp nye problemstillinger, sa han, og fokuserte spesielt på den mye diskuterte tilbakematingsproblematikken og second life-batterier. Sørensen utfordret Røsbekk fra DSB til å si noe om solcelleanlegg, en utfordring Røsbekk tok på strak arm. DSB regner solcelleanlegg som elektrisk anlegg, og dermed underlagt FEK, FEL og FEF: - Solcelleanlegg er vanlige elektriske anlegg, gjerne lavspenningsanlegg. Vi må skille mellom de som omsetter solcelleanlegg og de som installerer dem. Dette er også omtalt i siste utgave av bladet Elsikkerhet, sa Røsbekk. Sørensen fulgte opp med å stille spørsmålet om hvorvidt FSE er ok som den er i dag, eller om utviklingen med hensyn til jording i lavspenningsanlegg bør gjenspeiles i FSE. Til det svarte Røsbekk at det er minstekravene som står i FSE, og mer risikovurderingen og bevisstheten som avgjør om det skal jordes i lavspenningsanlegg. - Jeg er en del i Sverige, og der har bransjen gått til det skrittet å innføre jording også i lavspenningsanlegg, avsluttet Sørensen.

Rekordstor oppslutning

På sitt tredje år, satte fagsamlingen Elsikkerhetskompetanse 2019 deltakerrekord, med over 90 påmeldte, utstillere og foredragsholdere. - Tilbakemeldingene så langt er svært gode, sier en godt fornøyd arrangør: - Flere av både deltakere og utstillere har uttrykt at de ønsker å delta også neste år, forteller han, og dato for Elsikkerhetskompetanse 2020 er allerede satt_ - Det blir nye, engasjerende og lærerike dager 2. og 3. september 2020,

så det er bare å holde av datoen! avslutter Kinck.

Dedikert til sikkerhet.

Trainor har kurset folk innenlands og utenlands, offshore og på land i over 30 år. Siden lansering av første e-læringskurs i 1996 har tradisjonell og digital opplæring gått hånd i hånd, og vi har utviklet opplæringsløsninger som imøtekommer behovet i en bred energibransje. Vi samarbeider tett med myndigheter og bransjeorganisasjoner, og legger vår ære i å levere kurs som alltid er faglig oppdatert og godt formidlet i en brukervennlig plattform. Hele tiden dedikert til sikkerhet.

Trainor er del av den internasjonale [Apave-gruppen](#).

Kontaktpersoner

Trond Løfqvist

Key Account Manager
Trainor Elsikkerhet AS
trond.lofqvist@trainor.no
+47 959 41 220
+47 33 37 89 00

Rolf Kinck

Sales Manager Norway
Rolf.Kinck@trainor.no
+47 453 76 883